Zelowscy katyńczycy

Opracował: Andrzej Dębkowski

MIECZYSŁAW FIEDLER
major dyplomowany

Mianowany na st. ppłk. Urodził się 15 kwietnia 1899 w Zelowie, s. Henryka i Anny z d. Gąsiorowskiej. W 1918 i 1920 roku służył w 2. Pułku Ułanów. W kampanii wrześniowej pełnił funkcję szefa sztabu gen. Piotra Skuratowicza, dostał się do niewoli sowieckiej. Został jeńcem obozu w Starobielsku, rozstrzelany w Charkowie wiosną 1940 roku.

WŁADYSŁAW GĄSIOROWSKI
kapitan

Urodził się 22 listopada 1902 roku w Warszawie, s. Władysława. Ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej. W wojnie obronnej w 1939 roku brał udział jako porucznik rezerwy 21. Pułku Piechoty. Wzięty do niewoli sowieckiej przebywał w Obozie Jeńców Wojennych w Starobielsku. Zamordowany został na przełomie kwietnia i maja 1940 roku w Charkowie. Jego grób symboliczny znajduje się na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym w Warszawie: P-I-1. Ojciec Gąsiorowskiego, również Władysław, najważniejsze lata swego życia spędził w Zelowie, gdzie ożenił się z Pauliną z d. Gąsiorowską. Oboje wpisali się w historię Zelowa (prowadzenie browaru, działalność charytatywna – Dom Opieki dla osób w podeszłym wieku, prowadzenie ochronki dla dzieci).

STANISŁAW HETMANEK

nadinspektor Straży Granicznej

Urodził się 14 kwietnia 1895 w Warszawie, s. Jana, i Marii z d. Hulka pochodzącej z Zelowa. Służył w wojsku rosyjskim w Armii gen. Józefa Dowbora Muśnickiego, brał udział w kampanii 1918-1920. Od 1930 roku pracował w Straży Granicznej. Zamordowany w Katyniu 14 IV 1940.

JÓZEF ŁUCZYŃSKI

kapral rezerwy Policji Państwowej

Urodził się 9 marca 1900 roku w Pabianicach. Syn Wojciecha i Anny Miller Hans. Wstąpił do Związku Strzelców, a potem ochotniczo do POW. 5 marca 1919 roku został przydzielony do Mińskiego 86. pułku piechoty (10. kompania 3. baon) i z tym pułkiem przeszedł całą kampanię bolszewicką oraz litewską. Brał udział w bojach pod Baranowiczami, Wilnem, Nowogródkiem, Parafianowem. Walczył też w Brześciu nad Bugiem, w Mińsku Mazowieckim, Wołkowysku, Białymstoku, Augustowie, Nowej Wilejce i Nowo-Święcianach. Otrzymał Medal Za Wojnę 1918-1921.

Zmobilizowany 25 sierpnia 1939 roku w Zelowie, powiat łaski, lista z 5.1940 nr 058/3 obóz w Ostaszkowie-Miednoje.

STANISŁAW MENDRZYCKI

podporucznik rezerwy

Pośmiertnie podniesiony do rangi porucznika. Urodził się 13 października 1910 roku w Paplinie, s. Piotra. Od 1932 roku nauczyciel w Sromutce, w gminie Zelów, czynnie udziela się na rzecz środowiska społecznego. Prowadzi Związek Strzelecki w Bujnach Szlacheckich i Sromutce.

We wrześniu 1939 roku został wcielony do 25. pułku Piechoty w Piotrkowie Trybunalskim. Jeniec obozu w Starobielsku, zamordowany przez NKWD w Charkowie.

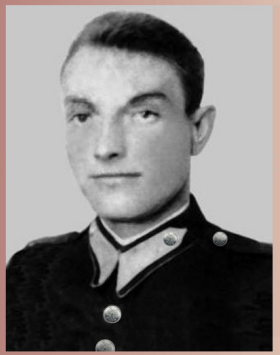

MARIAN PEŁCZYŃSKI

aspirant Policji Państwowej

Urodził się 23 listopada 1901 roku w Woli Kruszyńskiej, s. Józefa. Służbę w policji rozpoczął w maju w 1929 roku. Po 17 września 1939 roku dostał się do niewoli, a następnie osadzony w Ostaszkowie. Zamordowany w 1940 roku w Miednoje.

Gdy wybuchła wojna, rodzina Mariana Pełczyńskiego z Sieradza udała się do rodzinnej wsi – Woli Kruszyńskiej. Sam Marian Pełczyński wyruszył na wojnę. Po wojnie najstarsza córka, Krystyna, była krawcową w Zelowie. O losie swojego ojca dowiedziała się dopiero w 1990 roku. Na Cmentarzu Komunalnym w Zelowie znajduje się grób Pełczyńskich z tablicą upamiętniającą zamordowanego przez NKWD w Miednoje Mariana Pełczyńskiego.

TADEUSZ PRAUSS
pułkownik pilot

Urodził się 21 grudnia 1896 w Warszawie, s. Tadeusza i Janiny z d. Gąsiorowskiej (wywodzącej się z Zelowa z Parafii Ewangelicko-Reformowanej w Zelowie). Od listopada 1918 roku w stopniu podporucznika w Wojsku Polskim służył w eskadrze lotniczej w Krakowie. W styczniu 1919 roku otrzymał przydział do 3. Eskadry Wywiadowczej. Na froncie polsko-bolszewickim odbył 41 lotów bojowych. W 1936 roku został dowódcą 6. Pułku Lotniczego we Lwowie.

Od sierpnia 1939 roku był dowódcą Lotnictwa Armii Modlin. W październiku uwięziony przez Rosjan we Lwowie, był przetrzymywany w więzieniu „Brygidki" i następnie osadzony w obozie w Starobielsku. Wiosną 1940 roku został zamordowany w Charkowie. Jego symboliczny grób znajduje się na Cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym w Warszawie: P-I-1.

PRZYJEMSKI STANISŁAW
porucznik rezerwy

Nauczyciel. Służył w 83. pułku Strzelców Poleskich (1918-22), następnie w 30. DP (w 28. pułku Strzelców Kaniowskich) – powołany na dowódcę kolumny taborów w Szczercowie. Od marca 1939 roku na terenie wsi Faustynów (Gmina Zelów), budował wały, które miały służyć do zalania wsi wodą z rzeki Widawki. Do niewoli dostał się w Lasach Chełmskich. Przebywał w obozie w Kozielsku. Zamordowany w 1940 roku w Katyniu.

MICHAŁ WRONA

aspirant Policji Państwowej

Aspirant Policji Państwowej, Michał WRONA syn Karola, urodzony 20 września 1892 roku w Popowie. W policji od 1923. Służbę pełnił w województwie łódzkim, m.in. w Komendzie Powiatowej w Piotrkowie Trybunalskim i na Posterunku w Ręcznie powiat piotrkowski, we wrześniu 1939 w Komisariacie w Tomaszowie Mazowieckim.

Wzięty do niewoli sowieckiej pod koniec września 1939 roku.

Przebywał w obozie jenieckim w Kalininie (obecnie Twer).

Zamordowany w roku 1940 w Miednoje.